

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE 3/2011 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 49 § 2 mom. i universitetslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 18 oktober 2011 en proposition med förslag till lag om temporär ändring av 49 § 2 mom. i universitetslagen (RP 79/2011 rd) till kulturutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Eerikki Nurmi, undervisnings- och kulturministeriet
- ombudsman Liisa Savunen, Finlands universitet UNIFI rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår bestämmelser om en begränsning i det sätt att beakta höjningen av den kostnadsnivå som beräknas utifrån universitetsindexet och som ligger till grund för höjningen av universitetens anslag. Enligt förslaget beak-

tas hälften av beloppet av höjningen enligt universitetsindexet.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2012 och gälla till och med den 31 december 2012.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Genom den föreslagna lagen ändras universitetslagen temporärt så att den inverkan som universitetsindexet har på höjningen av anslag halveras 2012. Det innebär att staten sparar 28 miljoner euro. Propositionen hör till de åtgärder som ska stabilisera statsfinanserna och spara på utgifter och därför anser utskottet den vara behövlig. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande kommentarer.

Utan en långsiktig och förutsebar basfinansiering kan universiteten inte bedriva en effektiv

verksamhet av hög kvalitet. Satsningar på undervisning och forskning behövs också i ekonomiskt svåra tider. Regeringen säger i propositionen att halveringen av universitetsindexet, som är av engångsnatur, inte äventyrar utvecklingen av universitetens verksamhet på lång sikt. När universitetslagen stiftades 2009 godkände riksdagen ett uttalande med kravet på att universiteten ska garanteras en tillräcklig basfinansiering så att utbildningen och forskningen kan utvecklas och kvaliteten tryggas.

KuUB 3/2011 rd — RP 79/2011 rd

Utskottet hänvisar till sitt utlåtande om budgetpropositionen för 2012 (KuUU 9/2011 rd — RP 59/2011 rd) där det dryftar hur forskningsfinansieringen påverkar universitetens verksamhet. Utskottet vill också i detta sammanhang poängtera att forskningsfinansieringen måste ses ur ett samlat perspektiv så att de besparingar som görs på olika håll inte drastiskt försämrar möjligheterna till högkvalitativ universitetsutbildning och forskning.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att frågan om universitetens arbetsgivares arbetslös-

hetsförsäkringspremie får den permanenta lösning som utskottet efterlyst. Regeringen föreslår i budgeten full ersättning för premien från och med ingången av 2012. Efter kompletteringsproposition RP 119/2011 rd beräknas ersättningen bli ca 32,5 miljoner euro.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 22 november 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Raija Vahasalo /saml
vordf. Inkeri Kerola /cent
medl. Ritva Elomaa /saf
Eeva-Johanna Eloranta /sd
Satu Haapanen /gröna
Leena Harkimo /saml
Anneli Kiljunen /sd
Pauli Kiuru /saml

Kimmo Kivelä /saf
Sanna Lauslahti /saml
Silvia Modig /vänst
Mika Niikko /saf
Mikaela Nylander /sv
Tuula Peltonen /sd
Tuomo Puumala /cent
Pauliina Viitamies /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Marjo Hakkila.

RESERVATION 1***Motivering***

När regeringen nu föreslår (RP 79/2011 rd) att den stegring i kostnadsnivån som beräknas utifrån universitetsindexet ska halveras bryter den de löften som staten gav universiteten när den stora universitetsreform som trädde i kraft vid ingången av 2010 bereddes. Universiteten har trots begränsade resurser hela tiden presterat ett gott arbetsresultat, något som är viktigt och bär långt med tanke på våra framgångar inte bara på det kulturella utan även på det ekonomiska

planet. Regeringens överraskande förslag att halvera indexhöjningen gör situationen avsevärt svårare för universiteten i en tid då läget också annars stramats åt till följd av den delvis misslyckade universitetslagen till den grad att samarbetsförhandlingar har måst föras.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslaget.

Helsingfors den 22 november 2011

Kimmo Kivelä /saf
Ritva Elomaa /saf
Mika Niikko /saf

RESERVATION 2

Motivering

Universitetslagen trädde i kraft den 1 januari 2010. Universiteten har planerat sin verksamhet i förlitan på att villkoren i den nya lagen följs. Den direkta statliga finansieringen till universiteten utgör ca 64 procent av hela finansieringen. Universitetsindexets funktion är att trygga en långsiktig och effektiv verksamhet vid förändringar i kostnadsnivån. Denna bärande princip i universitetslagen håller regeringen nu på att radera.

Jyrki Katainens regering lever inte som den lär i regeringsprogrammet. Regeringen har enligt sitt program som mål att göra finländarna till världens kunnigaste folk fram till 2020. Den föreslagna nedskärningen i universitetsindexet stärker inte högskoleutbildningens kvalitet, effektivitet, genomslagskraft och internationalisering enligt löfte i regeringsprogrammet utan tvingar universiteten att dra ner på undervisning och forskning.

Jyrki Katainens regering driver en totalt anorlunda politik än sin centerledda företrädare. Centerns medicin mot ekonomisk recession har alltid varit satsningar på undervisning och forskning. Men nu görs stora nedskärningar inte bara i universitetsfinansieringen utan också i fullmakterna för Finlands Akademi och Tekes att bevilja understöd. Spåren efter den kortsiktiga sparpolitiken syns först senare, och kostnaderna för att åtgärda dem kommer att vara mycket större än den besparing som indexhalveringen ger. Därför anser centerns riksdagsgrupp att riksdagen bör avstå från att halvera universitetsindexet.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslaget.

Helsingfors den 22 november 2011

Inkeri Kerola /cent
Tuomo Puumala /cent